

ДИБЕНКО Павло Юхимович (16(28). 02. 1889, с. Людкове Новоизбків. пов. Черніг. губ., нині Брян. обл., РФ — 29. 07. 1938, Москва) — військовий і державний діяч СРСР. Командарм 2-го рангу (1935). Нагородж. 3-ма орденами Червоного Прапора (1921, 1923, 1931). Від 1911 служив на Балт. флоті. 1912 вступив до більшов. партії, неодноразово був заарешт. за рев. пропаганду. Від квітня 1917 — голова ЦК Балт. флоту. Один із військ. кер. більшов. перевороту 1917. Організатор масових убивств офіцерів Балт. флоту, розгону Установ. зборів і розстрілу мир. демонстрації на їх підтримку. У жовтні 1917 — березні 1918 — нарком мор. справ. 23 лютого 1918 командував загonom моряків, який був розбитий нечислен. нім. підрозділами pobl. м. Нарва (згодом

оголошено перемогою та Днем рад. армії), за що виключений з партії і направлений на підпіл. роботу в Україну. В листопаді 1918 — командир полку; в грудні 1918 — 1-ї бригади 3-ї Укр. рад. дивізії; на поч. 1919 — командувач групи військ Катеринослав. напрямку; навесні 1919 — командувач Крим. армії і нарком військ. і мор. справ новоствор. Крим. рад. респ.; 1920 — командир 2-ї кавалерій. дивізії. Керував багатьма карал. експедиціями, під час придушення Кронштадт. повстання 1921 — командир Зведеної стрілец. дивізії. 1922 поновлений у партії, екстерном закін. Військ. академію Генштабу. Відтоді — на команд. посадах у Червоній армії, зокрема у 1928–38 — командувач військами Середньоазіат., Приволз., Сибір. і Ленінгр. округів. Причетний до масових репресій в армії, брав участь у судовому процесі над групою військових на чолі з маршалом *М. Тухачевським* і командармами 1-го рангу *І. Уборевичем* та *Й. Якіром* (усі розстріляні в червні 1937). 26 лютого 1938 заарешт., 29 липня 1938 за звинуваченням в участі у антирад. троцькіст. військ.-фашист. змові засудж. до розстрілу. Реабіліт. 1956. Автор кн.: «В недрах царского флота» (1919), «Мятежники» (1923), «Октябрь на Балтике» (1934), «Из недр царского флота к Великому Октябрю» (1958), «Революционные балтийцы» (1959; усі — Москва).

Рекомендована література

1. Нелаев А. Павел Дыбенко. Москва, 1965;
2. Архипенко В. Павел Ефимович Дыбенко // Агитатор. 1989. № 4;
3. Сувениров О. Ф. Трагедия РККА. 1937–1938. Москва, 1998.

В. М. Ємельянов

Бібліографічний опис:

Дибенко Павло Юхимович / В. М. Ємельянов // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-24209>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).